

NOVÝ SYSTÉM JAZYKOVÉ PŘÍPRAVY NA ZŠ

Nový systém jazykové přípravy žáků s cizí státní příslušností na ZŠ podle § 20 ŠZ vstoupil v platnost dne 1. září 2021. Jaké změny v organizaci a financování přináší? Jakou další podporu žáci s OMJ potřebují?

- Tématu jsme se věnovali v červnové panelové diskuzi.
- MŠMT vydalo novou metodiku pro ŠPZ týkající se poskytování podpůrných opatření pro žáky s OMJ.
- Rádi Vám také poskytneme metodickou podporu. Pro konzultaci konkrétního případu kontaktujte odbornou pracovníci.
- Unikl Vám některý informační leták? Kompletní přehled najdete zde.

Nový systém jazykové přípravy podle § 20 ŠZ na ZŠ

- Jazykovou přípravu poskytují výhradně školy určené příslušným krajským úřadem, který jazykovou přípravu financuje. Krajem určená je škola, která má podíl žáků z ciziny vyšší než 5 % z celkového počtu žáků školy. Pokud v obci s rozšířenou působností není žádná škola splňující tuto podmínku, krajský úřad alespoň jednu školu určí.
- Jazyková příprava by měla optimálně probíhat v době běžné výuky (žáci jsou z příslušných předmětů uvolňováni) a bude poskytována v rozsahu 100–200 hodin po dobu maximálně 10 měsíců.
- Jazyková příprava je určena žákům s cizí státní příslušností s neznalostí nebo nízkou znalostí češtiny. Rozsah podpory bude určován orientačním jazykovým testem.
- Jazyková příprava bude probíhat ve skupinách v počtech 2–10 žáků v první skupině, 1–10 žáků v dalších skupinách po naplnění předchozích. Skupiny mohou být doplňovány i dalšími žáky s potřebou jazykové podpory.
- Jazyková příprava je určena pouze žákům s cizí státní příslušností, kteří nastoupili do školy v ČR v uplynulých 12 měsících. Pro školní rok 2021/2022 platí podmínka 24 měsíců z důvodu uzavření škol).
- V každém kraji bude určena alespoň jedna škola, která bude poskytovat distanční výuku ČDJ.
- Učitelé v pověřených školách budou učit ČDJ podle nové vzniklého kurikula ČDJ.

Pro žáky s OMJ je nadále nepostradatelná podpora z § 16 školského zákona, vyhlášky č. 27/2016 Sb.

Z jakých důvodů je pro žáky s OMJ i nadále nepostradatelná podpora financována z § 16 ŠZ?

Kterí žáci budou navzdory novému systému nadále potřebovat hodiny ČDJ z 2. nebo 3. stupně PO?

- Na jazykovou přípravu nemají nárok žáci s OMJ s českým nebo dvojím státním občanstvím a žáci s cizí státní příslušností vzdělávající se v české škole déle než 2 roky. Ti mohou být do skupiny jazykové přípravy zařazeni pouze v případě, že v ní bude volné místo. Tito žáci tedy mají pouze nárok na podporu z § 16 ŠZ.
- Zejména pro žáky na 1. stupni může být problematické dojíždění na jazykovou přípravu do určené školy, pro dojíždějící žáky se nepočítá se zajištěním dopravy. Může jim být nabídnuta distanční výuka ČDJ, ta je ale sama o sobě zcela nedostačující, a je proto je žádoucí ji kombinovat s prezenční výukou ČDJ v kmenové škole, financované z § 16 ŠZ.

Jakým způsobem podporovat v kmenové škole žáky s OMJ účastníci se jazykové přípravy?

- Všichni žáci s OMJ v určené i neurčené škole budou nadále potřebovat velkou podporu v běžné výuce. Nezapomínejme, že nový systém je určen výhradně začátečníkům v češtině. Budou proto potřebovat individuální vzdělávací plán, ve kterém budou pro každý předmět stanoveny individuální vzdělávací cíle, uvedeny úpravy obsahu vzdělávání a uzpůsobené metody výuky.
- Vhodné je doplňovat jazykovou přípravu pedagogickou intervencí věnovanou doučování či předučování (např. klíčové slovní zásoby odborných předmětů).
- Pro začátečníky může být velkou oporou (dvojazyčný) asistent pedagoga, který může být sdílený.

Jakým způsobem podporovat žáky, kteří absolvují jazykovou přípravu?

- Podle odborných studií trvá průměrně 5 až 10 let, než si žáci osvojí tzv. akademický jazyk potřebný k tomu, aby se mohli plnohodnotně zapojit do výuky a zažívat školní úspěch. Proto je nezbytná jejich dlouhodobá podpora. Maximální rozsah 200 hodin ČDJ navíc není dostačující ani pro bezpečné dosažení komunikativní úrovně. Někteří žáci proto budou i po absolvování jazykové přípravy potřebovat další výuku ČDJ v rámci 2. nebo 3. stupně PO.
- Většina žáků po absolvování jazykové přípravy bude potřebovat zejména jazykovou podporu v předmětech běžné výuky – všímavost pedagogů k jazyku výuky, stanovování jazykových cílů vedle obsahových u každého tématu, zjednodušené texty, vizuální oporu apod.

Projekt Program na podporu pedagogů při vzdělávání dětí a žáků cizinců, registrační číslo AMIF/25/01, je financován Evropskou unií v rámci Národního programu Azylového, migračního a integračního fondu a spolufinancován Ministerstvem vnitra ČR.